

Az élethosszig tartó tanulás megvalósulása, új szemléletmódok ill. képzési struktúrák

A Fővárosi Pedagógiai Napok keretében november 15-én délután a Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnáziumban szemináriumot tartottunk az „élethosszig tartó tanulás megvalósulása, új szemléletmódok ill. képzési struktúrák és az esélyegyenlőség megteremtésének lehetőségei és akadályai” témában. A rendezvény levezető elnöke Hegedűs Oszkárné, a Berzeviczy Gergely Közgazdasági és Két Tanítási Nyelvű Külkereskedelmi Szakközépiskola igazgatója volt. A szeminárium meghívott előadói, Zachár László, a Nemzeti Felnőttképzési Intézet igazgatója, Horányi István, a Belvárosi Térségi Integrált Szakképző Központ igazgatója és Dr. Benedek István, az Ady Endre Gyakorló Kollégium igazgatója előadásait prezentációval kísérték, illetve felhívták a figyelmünket arra, hogy intézményeik honlapján (www.belvarositiszk.hu, www.nfi.gov.hu) minden lényeges információ megtalálható.

Zachár László előadásában az egész életen át tartó tanulás kulcskérdéseiről, azon belül is a felnőttképzésről beszélt. Kiemelte a társadalom, a gazdaság és az egyéni érdek összehangolásának fontosságát. Az egyén érdeke a legcélrányosabb karrier és a magas jövedelem elérése, amit dr. Benedek István sikeres életpályának nevezett, amelyben találkozik a tudás és a lehetőség. Ezt a találkozást véleménye szerint az iskolának kell biztosítani, és nem csak a felnőttoktatásban.

Az érvényesülés, a karrier napjainkban már nem csak a szűken vett hazai piac igényeinek való megfeleléssel érhető el, nekünk már az európai elvárásokhoz is igazodnunk kell – mondta Zachár László. Az európai piac keresleti és kínálati oldalát egyaránt európai célrendszer motiválja, amelynek legfontosabb összetevői az alkalmazkodóképesség, a foglalkoztatás, az önmegvalósítás és az aktív állampolgárság. Így a hazai oktatási rendszernek szolgálnia kell az alkalmazkodóképesség fejlesztését az iskolai végzettség növelésével, a tanulási képesség és a piacképesség fejlesztésével, segítenie kell a foglalkoztatás javulását a megfelelő képzési feltételek megteremtésével, amelynek összetevője többek között az átjárható szakképesítési rendszer, a rugalmasság, valamint biztosítani kell a munkaerő-piaci szükségletnek megfelelő képzésekhez a fizikai és anyagi hozzáférést. Az iskolának feladata az önmegvalósítás támogatása a megfelelő pálya- és önismeret kialakításával, ehhez szükség van hozzáférhető tanácsadói rendszerre, és természetesen mindezeket egy ösztönző képzés-támogatási rendszer kell, hogy megalapozza. Az aktív állampolgárság elképzelhetetlen állampolgári ismeretek nélkül, melyeknek alkalmazásához biztosítani kell a lehetőségeket a demokratikus jogok tényleges gyakorlására.

Horányi István történelem szakos pedagógusként került a Belvárosi TISZK élére. Előadását történelmi visszatekintéssel kezdte, utalt Mária Terézia és II. József oktatáspolitikájára, akik törvények és rendeletek útján szabályozták az oktatási rendszert. A szakképzés azóta számtalan reformot megért, de a hallgatóság megegyezett abban, hogy még mindig ezer sebből vérzik. Horányi István szerint legfontosabb lépésként meg kell változtatni a képzési hálózat jelenlegi struktúráját, mivel napjaink szakképzési rendszere nem felel meg sem a hazai igényeknek, sem az unió piaci elvárásainak. Véleménye szerint együttműködésen alapuló szakképző intézményekre van szükség, amire jó példa lehet a térségi integrált szakképző központok létrehozása. Az igazgató úr kiemelte, hogy a tanulókat nem csak elindítani kell egy pályán, hanem meg is kell őket azon tartani.

Zachár László prezentációjában kitért a felnőttképzés feltételrendszerének bemutatására, beszélt a jogi szabályozás összetevőiről, az intézményi háttér jellemzőiről, a speciális programokról és tananyagokról, és kiemelte a tárgyi és személyi feltételek meglétének fontosságát. Felhívta a figyelmünket a felnőttképzési intézményrendszer finanszírozásának

pályázati lehetőségeire, valamint vázolta a tartalomfejlesztés európai irányait, amelyek az alapkészségek/kulcsképessegek fejlesztését, a tanárok továbbképzését és az idegen nyelvek elsajátítását célozzák.

A felnőttképzési törvény kiemelten kezeli a hátrányos helyzetben élő rétegeket: az alacsony iskolázottságú és idős embereket, a gyesein, gyeden lévőket, a fogyatékkal élőket és a roma népességet. A felnőttképzési programrendszer fő célja ezeknek a hátrányos rétegeknek, de ugyanakkor a képzéssel szemben magas igényt támasztók igényeinek kielégítése.

Dr. Benedek István a munka melletti képzés, önképzés lehetőségeiről beszélt. Felhívta a figyelmünket arra, hogy egyre több képzési struktúra szerveződik ki az oktatási rendszerből, piacosodik. Napjainkban már nem csak a végzettség fontos a munkavállalásnál, hanem az is, hogy az egyén hol szerezte a képzést. Egyre jellemzőbbé válik, hogy a cégek saját belső képzési rendszert alakítanak ki, és terjed a távoktatás.

Dr. Benedek István prezentációjában kitért a munkaerőpiacon történő érvényesülés szempontjából jellemző személyiségtípusok bemutatására. Ezek a presztízs-, a kényelem-, a nyereség- illetve a biztonság-orientált személyiségtípusok. Akit a presztízs motivál, annak fontosak a kapcsolati sikerek és az elismerést tartalmazó visszajelzések, a kényelem-orientált ember szeret önmagával foglalkozni, és mindennél többre tartja személyes nyugalmát, a nyereség-orientált személyek értékrendjében elől helyezkednek el a tárgyi eredmények, a pénz és a gazdaság, míg a biztonság-orientált ember jellemzője az elemző, módszeres munkastílus.

Dr. Benedek István előadása végén idézett az „Ifjúság 2000” kutatásból, amely szerint a szülők legfontosabb elvárása az iskolával szemben, hogy megfelelően készítsen fel a továbbtanulásra, viszont azt a legkevésbé sem tartották fontosnak, hogy gyermekeikkel szerettesse meg a tanulást.

A hallgatói kérdések kapcsán az előadók részletesen vázolták a szakképzés intézménytípusainak rendszerét, beszéltek az Országos Képzési Jegyzékről, valamint jellemezték a szakmához jutás lehetőségeit a mai Magyarországon. Szóba került a munkaerőpiaci igények és a szakképzés összhangjának hiánya, a túlképzettség, a közoktatásban a képzési idő meghosszabbodása. Sok olyan információhoz jutottunk a szemináriumon, amelyek nemcsak a szakképzésben érdekelt pedagógusokat érintették, hanem a közismereti tárgyak oktatóit is.

Sáfrányné Molnár Mónika
pedagógiai szakértő